Rasmus Pinomaa / Kemianteollisuus ry 3.11.2020

# Lausunto: HE 146/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan työ- ja elinkeinojaosto on pyytänyt Kemianteollisuus ry:ltä kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä valtion talousarvioksi vuodelle 2021 (HE 146/2020 vp) ja sen pääluokasta 32, joka sisältää toimenpiteitä hiilineutraalin Suomen ja ilmastotavoitteiden edistämiseksi työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla.

Kemianteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta esittää asiantuntijalausunto ja lausuu seuraavaa:

Eurooppa tähtää hiilineutraaliksi vuoteen 2050 mennessä. Suomi haluaa olla EU-tasolla edelläkävijä ja on asettanut kunnianhimoisemman tavoitteen vuoteen 2035. Suomen kemianteollisuus on vastannut kansalliseen haasteeseen ja on nyt selvittänyt, miten hiilineutraalisuus voitaisiin saavuttaa kemian alalla. Hiilineutraalisuus tiekartta on julkaistu 9.6.2020 ja löytyy seuraavan linkin takaa: https://www.kemianteollisuus.fi/fi/vastuullisuus/hiilineutraalikemia2045/.

Kemianteollisuuden näkökulmasta hiilineutraalisuus saavutetaan vähentämällä prosessiperäisiä, energian käytöstä johtuvia sekä raaka-aineiden hankintaketjuun liittyviä kasvihuonekaasupäästöjä. Kemianteollisuuden selvityksen perustella, Suomen tulisi tähdätä siihen, että jalanjälki on pieni ja kädenjälki on suuri. Eli samalla kun ilmastonmuutosta torjutaan kotimaassa, voidaan lisätä merkittävästi vähäpäästöisten tuotteiden ja ratkaisujen vientiä, jolloin ne vähentävät päästöjä myös globaalisti. Jotta päästöjä voidaan vähentää, on keskeistä, että Suomessa on kilpailukykyinen toimintaympäristö, sillä valmistavan teollisuuden yritykset toimivat globaalissa kilpailussa. Tärkeitä asioita toimintaympäristön kannalta ovat muun muassa päästötön, toimitusvarma ja hinnaltaan kilpailukykyinen sähkö, innovaatiorahoitus panostukset erityisesti teknologian skaalaushankkeisiin, hankkeiden sujuva ja nopea luvitus ja riittävän osaamistason varmistaminen.

Ilmastotoimet tulevat edellyttämään runsaasti investointeja ja rahoitusta. Siksi on keskeistä huolehtia suomalaisen toimintaympäristön kansainvälisten investointien houkuttelevuutta lisäävien päätösten aikaistamisesta, siksi teollisuuden sähköveron alentaminen EU-minimiin on ollut tervetullut päätös, joka auttaa hiilineutraaliuden edistämisessä. Haluamme myös kiirehtiä kaukolämpöä tuottavien lämpöpumppujen sähköverosta luopumista, joka on parhaillaan tutkittavana. Tällä olisi merkittävä hiilineutraaliutta edistävä vaikutus.

Hallituksen kaavailema päästökaupan epäsuoraa kompensaatiota paikkaava sähköistymisen tuki voi parantaa kansainvälistä kilpailukykyä, estää hiilivuotoa ja kannustaa vähäpäästöisen teknologian kehitystä, kunhan se toteutetaan EU valtiontukien suuntaviivoja noudattaen. Kemianteollisuudessa näemme, että tämä on erittäin tärkeä ja tarpeellinen mekanismi kilpailukyvyn säilyttämiseksi.

Energiaveroleikkurista luopuminen kompensoi sähköveron madaltamista, leikkurista on sovittu luovuttavan siirtymäkauden aikana 2021-2025. Hallituksen nykyisen esityksen mukaan, tämä siirtymäaika ei kuitenkaan toteutuisi suunnitellulla siirtymäajalla, vaan tosiasiassa joidenkin yritysten kohdalla siirtymä toteutuisi merkittävästi nopeammin. Tässä toivoisimme, että kynnysarvoja madallettaisiin niin, että ne painottuisivat selkeästi siirtymäkauden loppuun. Näin tarvittaviin

23.6.2020

muutoksiin ehditään varautua teollisuudessa. Lisäksi kaivosveroa koskevista suunnitelmista tulisi pikimmiten luopua, jotta akkuarvoketjun kasvua ei hidasteta.

Nykyiseen energiatukijärjestelmään liittyen (energiatehokkuuden edistäminen, energiatuki, uusiutuvan energian tuotantotuki sekä uusiutuvan energian ja uuden energiateknologian investointituki), kemianteollisuus näkee, että näitä tulisi hyödyntää arvoketjun laajuisesti mahdollistamaan siirtyminen kohti hiilineutraalia kiertotaloutta. Nykyinen materiaalitehokkuustoiminta tulisi integroida osaksi tätä kokonaisuutta. Budjetissa oleva tasokorotus erityisesti energiatukeen on kemianteollisuuden näkökulmasta erittäin tervetullut panostus. Tärkeää on että rahat kanavoidaan uuden teknologian käyttöönottoon ja skaalaamiseen.

Kunnioittaen

Kemianteollisuus ry

Sami Nikander, Johtaja, Vastuullisuus, sami.nikander@kemianteollisuus.fi, puhelin 040 567 4413
Rasmus Pinomaa, Asiantuntija, Ilmasto & Energia, rasmus.pinomaa@kemianteollisuus.fi, puhelin 040 586 3705